

NÁMĚSTÍ OSVOBOZENÍ

Dům u Beránků čp. 35 je s kostelem nejstarší dochovanou stavbou v Kralovicích. Dům byl postaven na přelomu 14. a 15. století ve stylu městského gotického domu. V přízemí je plochostropý mazhaus, k němuž přiléhají neklenuté pokoje, z nichž střední je přímo přístupný z mazhausu. Mazhaus odděluje klenutý pás od chodby, vedoucí do dvora.

Stará měšťanská škola – dnešní SŠ Kralovice

Základní kámen k nové škole na náměstí byl položen 20. dubna 1893, a od 3. února 1895 se zde začala učit. Náklady na stavbu školy byly tehdy 100 000 korun, které byly uhrazeny předem vybraným tzv. pivním krejcarem. Tato krátká básnička připomíná původ použitých financí:

*Synu, uť se s pílí včely, která sbírá med do plástu –
tyto školy vystavěny z velkého tvých otců chlastu.*

Obchodní dům Popper

Druhý dům vlevo od školy patřil firmě Marcus Popper. Byl zde kupecký krám, koloniální obchod, železo, střížní zboží, obilí, hlavní sklad tabáku a soli. Před vchodem bývalo vystaveno různé zboží, jak to bývalo tenkrát zvykem. V 90. letech 19. století byl dům zbourán a na místě r. 1902 vystavěn dvoupatrový obchodní dům. Před domem byla umístěna první benzinová pumpa. Rodina židovského původu se stala obětí holocaustu.

Hostinec Starý zámek

Na místě dnešního obchodního domu stávalo původně šlechtické sídlo, tzv. starý zámek, vystavěný v 16. století Floriánem Gryspekem z Gryspachu na dvou pohořelých gruntech, (Satrapovském a

Harantovském) v blízkosti tzv. Pražské brány. Později zde byl hostinec a poté postaven OD MÍR.

Budova okresní hospodářské záložny

Severní stranu Náměstí Osvobození uzavírá dvoupatrová budova někdejší Okresní hospodářské záložny, dnes **České spořitelny**, která byla postavena v letech 1937 – 1939 staviteli Stalmachem a Svobodou v tehdy oblíbeném funkcionalistickém slohu. Výtvarnou výzdobu oken tvoří Kaplického vitráže s budovatelskými, zemědělskými motivy, v čelním okně je vyobrazení Mariánské Týnice.

Evangelický kostel

Kostel evangelické církve se nachází při cestě směrem k nádraží. Projektoval ho místní významný architekt Hanuš Zápál a byl postaven v roce 1934. Stojí v Žatecké ulici a patří k zajímavým stavbám funkcionalistické architektury 30. let 20. století.

Další tipy a zdroje informací:

www.kralovice.cz, www.marianskatynice.cz,
www.gryspek.cz, farnost.kralovice.sweb.cz,
www.mikroregion-kralovicko.cz

Vydalo 2010

Turistické informační centrum města Kralovice

Náměstí Osvobození 32
331 41 KRALOVICE
Telefon: 373 341 159
Web: www.kralovice.cz
e-mail: tic@tic.kralovice.cz

Pamětihodnosti Kralovic

Pohlednice s budovou staré radnice se sochou sv. Jana Nepomuckého a Markovou ulicí s kostelem.

KRALOVICE
oči našich
babiček a
prababiček

Historický průvodce městem

Knihtiskárna Šrekr

Tiskárna Ferdinanda Šrekra byla v domě čp. 87 otevřena v roce 1907. První vydanou tiskovinou byl reklamní leták Kralovická novina. 8. října 1905 Šrekr zahájil i vydávání novin Nový obzor, později přejmenován na Kralovický obzor. Vycházel s přestávkou až do roku 1942. Dnes ho vydává městský úřad. Roku 2010 byla fasáda se sgrafity nahrazena moderní a je zde sídlo České pojišťovny.

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

Pomník padlým

Postavení pomníku padlým (socha Svobody) v Kralovicích provázely téměř dvouleté spory. Týkaly se jeho umístění. Pomník měl být podle původních plánů odhalen 27. 6. 1924. Dokončení proběhlo až v roce 1925. Na podstavci stojí sousoší ženy představující Vlast se zdviženou pravou rukou, v níž drží ratolest a levou se opírá o štít se státním znakem. U jejích nohou leží umírající voják.

Hostinec U Boháčků

Hotel Boháček (dříve dům Trojerovský, U Gšwindů a U Šimanerů) patří mezi nejznámější a nejstarší kralovické hostince. Měla zde spolkovou místnost Čtenářská beseda a Sokol. Později byla z hostince vytvořena samoobslužná jídelna a z původní kavárny vinárna, která se stala pivnicí, kde bývalo k sezení možno použít koňské sedlo (tj. dnešní Konibar). Z bývalého sálu bylo vytvořeno kino, které je dnes změněno na diskotéku.

Stará radnice

Původně renesanční stavba s věží byla několikrát přestavěna v 17. a 18. století, v roce 1793 byla zvýšena o patro. V 19. století řídil přístavbu západního křídla až do své smrti 1853 obrozenecký spisovatel, katolický farář a radní Jan Jindřich Marek.

Nezbytnou prostorou v pevné radniční budově bylo místo, kde se šenkovalo pivo, a vězení neboli šatlava či arest, které sloužilo k trestání provinilců. Požáry sužované Kralovice zde měly vyhláškou stanovené místo pro uložení hasičích náčiní. Budovu zdobí kamenný portál s datem 1793, nad nímž býval na průčelí znak města. V roce 1845 při velkém požáru města radnice vyhořela. Po požáru byla opravena, ale věž s hodinami již obnovena nebyla. V roce 1962 byly úřadovny Městského národního výboru přestěhovány do sousední budovy čp. 2 (bývalé městské spořitelny). Stará radniční budova byla v 60. letech 20. století zvýšena o druhé patro a upravena na internát zemědělské učňovské školy.

Reprezentační dům čp. 38

„Obecní dům“ vyrostl na náměstí v letech 1912–1913 v proluce místo vjezdu do radničního dvora, kde bývala kdysi i kovárna. Budovu, financovanou městem, projektoval Ladislav Diviš a stavěl Ferdinand Slabý. Měly zde být zřízeny úřednické byty. Jednou z nerealizovaných variant bylo i umístění poštovního úřadu v jejím přízemí. Tzv. Reprezenční dům zdobila secesní fasáda, o níž dům přišel při rekonstrukci v 70. letech 20. století. V 50. letech 20. stol. v přízemí bývala výrobní a cukrárna pana Gazdy.

Socha sv. Antonína Paduánského

Sochu dal pravděpodobně postavit Jakub Antonín Pink, malíř plaského kláštera, poblíž domu, kde v Kralovicích bydlel, k počtě svému patronu – sv. Antonínovi. Na soklu s chronogramem „HONORI // ET // GLORIE // S. // ANTONII // PII // FIDELIVM // CONSOLA // TORIS // SC“ (Poctě a slávě sv. Antonínovi, zbožnému utěšiteli...) - 1759. Sv. Antonín je znázorněn jako muž, držící dítě.

Dům Hallerů čp. 132 - dříve „V zastání“

Dolní stranu náměstí vyplňuje mohutný dům. Byla zde tzv. „Zastáňská“ brána. Pravděpodobně býval součástí opevnění, neboť tudy vedla cesta do města.

PARK U KOSTELA

Býval původním hřbitovem.

Kostel sv. Petra a Pavla byl postaven na místě starší středověké husity pobožené stavby nákladem tehdejšího majitele panství Floriána Gryspeka. Kostel patří k památkám renesanční architektury, vchod do hlavní lodi je rámován renesančním portálem s tympanonem, na jižní straně je postavena kaple, pod níž se nachází rodová hrobka Gryspeků s nádherným epitafem. U presbytáře kostela stojí **socha sv. Jana Nepomuckého** z roku 1753, která původně stávala na Masarykově náměstí místo pomníku padlým. V parku je **pomník J. J. Marka – Jana z Hvězdy** (1903 – 1953) kralovického obrozeneckého faráře a spisovatele.

MARKOVA ULICE

Hotel Prusík

Původně hostinec U Jánských, v němž se konala také divadelní představení, a který byl orientován k ulici.

Dnešní radnice – bývalá spořitelna

Budova městské spořitelny čp. 2 byla kolaudována v roce 1908 a byla jako jedna z mála staveb postavena v secesním slohu. Dnes slouží jako městský úřad. Přízemí sloužilo jako knihovna, která byla rozšířena novodobou přístavbou.

Bývalý okresní úřad

Nejstarším sídlem Okresního úřadu byla stará školní budova u kostela, která byla pro úřad adaptována v 70. až 80. letech 19. století. Od roku 1895 bylo rozhodnuto po postavení nové školy, že bude stará budova užívána pro c. k. okresní hejtmanství. Dnes je zde v klidném prostředí parku dům pro seniory.